

Muzej vučedolske kulture

VUČEDOL CULTURE MUSEUM

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA MUZEJA VUČEDOLSKE KULTURE ZA 2023. g.

OZNAKA
EUROPSKE BAŠTINE

Vukovar, srpanj 2023.

M. Antić

MUZEJ VUČEDOLSKE KULTURE

Muzej vučedolske kulture osnovan je Uredbom Vlade Republike Hrvatske 21. veljače 2013. godine kao muzejska ustanova od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (NN 23/13). Rezultat je to dugogodišnjeg nastojanja da se Vučedol zbog svojega značaja svrsta u prvi red arheoloških parkova i upiše u arheološku kartu ovoga dijela Europe.

Prema znanstvenim spoznajama koje su proizašle iz sustavnih interdisciplinarnih arheoloških istraživanja Vučedola, prof. dr. sc. Aleksandar Durman, dugogodišnji istraživač Vučedola, pripremio je sa stručnim arheološkim timom muzeološku koncepciju stalnog postava koja uvodi posjetitelje u način života u okviru vučedolske kulture koja se u trećem tisućljeću prije Krista iz matičnog prostora nastanka (u međuriječju Dunava, Save i Drave) proširila na područje današnjih dvanaest europskih zemalja interpretirajući nalaze koji manifestiraju visoko razvijenu civilizacijsku razinu.

Muzej vučedolske kulture dio je velikog Projekta Vlade RH Ilok – Vukovar – Vučedol. Projekt je obuhvatio obnovu dvorca Odescalchi, plato tvrđave i zidine, kompleks franjevačkog samostana, Žitnicu te parkovne površine u povijesnoj jezgri u Iloku, zatim obnovu barokne jezgre Grada Vukovara i kompleks dvorca Eltz koji je kao Gradski muzej Vukovar sa stalnim postavom otvoren 24. siječnja 2014. godine.

Izgradnja Muzeja vučedolske kulture podno platoa Vinograd Streim započela je u rujnu 2009., a dovršena u ljeto 2012. godine. Muzejski kompleks sastoji se od četiri muzejske zgrade čija je ukupna površina 2208 m², a uključuje novoizgrađenu zgradu muzeja, zgradu radionica starih zanata, obnovljenu povijesnu zgradu Ville Streim koje se nalaze podno naseobinskog platoa vučedolskog naselja, te na istraženom dijelu lokaliteta, na platou Gradac, rekonstruiran Megaron ljevača barka.

Radovi na stalnom postavu započeli su 16. svibnja 2014. godine, a Muzej je svečano otvoren prezentacijom stalnog postava 30. lipnja 2015. od kada je dostupan najširoj publici. Kroz 19 prostorija na izložbenoj površini od 1208 m² prezentirani su civilizacijski dosezi vučedolske kulture kroz obuhvaćene teme: geološki položaj Vučedola, naziv kulture, najraniji Indoeuroljani, stočarstvo, zemljoradnja, lov i ribolov, naselja, kuća, odjeća i tkanje, zanati i obuća, metalurgija, keramika, horizont, kalendar, grobovi, Vučedolac, religija, vučedolska kultura i istodobni svijet, nastajanje Muzeja.

Idejna koncepcija Muzeja nastaje početkom tisućljeća; potpisuju ju Ružica Marić, prof. arheologije i prof. dr. sc. Aleksandar Durman, dugogodišnji voditelj arheoloških istraživanja Vučedola i nositelj interpretacija interdisciplinarnih istraživanja.

Autori muzeološke koncepcije i stalnoga postava su prof. dr. sc. Aleksandar Durman i Mirela Hutinec, dipl. arheolog.

Muzejski postav rezultat je sustavnih istraživanja i znanstvenih interpretacija, ali i razumijevanja biti jednoga vremena. Rezultat je to i višegodišnjeg rada cijelog niza stručnjaka i suradnika koji su svoj doprinos utkali u ovaj Muzej.

Vrijednost muzeja je u tome što su od početka Projekta svi sudionici u realizaciji Muzeja vučedolske kulture simultano i koordinirano radili na projektu kojega je produkt izvanredna arhitektonska cjelina stvarana za specifičan muzeološki postav posvećen samo jednoj prapovijesnoj kulturi.

Otvorenjem stalnog postava počinje nova stranica u životu Muzeja koji započinje suradnju s brojnim muzejima i znanstvenim institucijama diljem Hrvatske i Europe. Za lokalnu i širu zajednicu Muzej ima snažan utjecaj i postaje generatorom poslovnih ideja i inovacija koje omogućuju razvoj čitave regije hrvatskog Podunavlja.

Uz izložbeni prostor koji obuhvaća najveću površinu muzejske zgrade, nalaze se radni prostori, prostori depoa, muzejske knjižnice, prostor za informiranje posjetitelja, polivalentna dvorana za različite edukativne i izložbene aktivnosti, te četiri vanjska atrija unutar zgrade.

Druge muzejske zgrade koriste se kao prostori za edukativne i druge javne aktivnosti kojima Muzej u svoj rad uključuje širu publiku i postaje važan čimbenik u zajednici.

Ovaj, u svijetu jedinstven muzej posvećen jednoj pretpovijesnoj kulturnoj pojavi, civilizaciji trećega tisućljeća prije Krista, koja je istovremena i po svome značaju ravna egipatskoj, mezopotamskoj i kineskoj civilizaciji, a čije se središte s pravom može nazvati europskom Trojom, svakako je vrhunski muzeološki i arhitektonski projekt na krajnjem istoku Domovine, a isto tako i znakoviti početak novoga života hrvatskog Podunavlja i Republike Hrvatske.

Muzej danas zapošljava deset djelatnika, a u prvih šest godina od otvorenja muzejskog postava posjetilo ga je preko 400 000 posjetitelja iz Hrvatske i inozemstva. Muzej je u svojim brojnim edukativnim aktivnostima održao niz radionica i predavanja kroz koje je educirano više od 6000 djece predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta te studenata arheologije i drugih studijskih programa.

Projekt Arheološki park Vučedol, čiju realizaciju Muzej provodi u partnerstvu s Ministarstvom kulture, Gradom Vukovarom, Lučkom upravom Vukovar i Turističkom zajednicom Grada Vukovara obuhvatit će cijelu zonu arheološkog lokaliteta. U planu je rekonstrukcija dijela vučedolskog naselja na istraženim površinama lokaliteta iznad muzejske zgrade, izgradanja znanstveno-istraživačkog centra, uređenje muzejskog trga s edukativnim igralištima za djecu – Vučedolski labirint, poučne staze i šetnice, rekonstrukcija dijela vučedolskog naselja na Vinogradu Streim i zgrade Megarona ljevača bakra na Gradcu, najstarijeg hrama posvećenog jednom bogu metalurgije na svijetu, izgradnja planetarija na Kukuružištu Streim, uređenje zone na desnoj obali Dunava, putničko pristanište za turističke brodice, komunalno pristanište, rekonstrukcija vučedolskih sojenica na dunavskom otoku, revitalizacija devastiranog restorana, prostor za prezentaciju vučedolskog stočarstva i ratarstva, parkiralište s prilaznom cestom te hortikulturno uređenje krajolika.

Muzej vučedolske kulture ima za cilj postati središte kulturnog i znanstvenog rada, čuvar nacionalne arheološke i kulturne baštine i kruna u ponudi kulturnog turizma istočnog dijela Hrvatske.

1. UPRAVNI POSLOVI MUZEJA

1.1. ADMINISTRACIJA, ORGANIZACIJA RADA, KNJIGOVODSTVO

- 1.1.1. Redovito će se obavljati svi administrativni poslovi; izradit će se godišnji Plan rada, godišnje Izvješće o radu, ispostavljati i evidentirati izlazni i ulazni računi, redovito voditi statistika o posjetiteljima, te sva druga dokumentacija o radu Muzeja.
- 1.1.2. Prema zahtjevima i potrebama, svi zatraženi podaci i izvješća dostaviti će se MDC-u i Ministarstvu kulture RH.
- 1.1.3. Redovito će se obavljati osiguranje muzejskih zgrada, predmeta i dokumentacije u skladu sa Zakonom, kao i osiguranje posjetitelja.
- 1.1.4. Redovito će se organizirati posjeti Muzeju u suradnji s turističkim agencijama, odgojno-obrazovnim ustanovama, udrugama i ostalim zainteresiranim strankama.
- 1.1.5. Nastavit će se promidžba Muzeja putem web stranice, društvenih mreža, TV i radio postaja, tiskovina i Internet portala u zemlji i inozemstvu.
- 1.1.6. Nastavit će se širenje ponude muzejskih suvenira koja je dostupnija posjetiteljima putem , a što omogućava i veći doseg Muzeja i bolju vidljivost.
- 1.1.7. Rad djelatnika u Muzeju bit će organiziran i prilagođen, te će se posao raspodijeliti i intenzitetu posla i uskladiti s potrebama posjetitelja.
- 1.1.8. Muzej će surađivati s drugim muzejima u Hrvatskoj i inozemstvu na polju stručne i izložbene djelatnosti, kao i s znanstveno odgojnim institucijama.

2. PROSTOR I OPREMA

2.1. MUZEJSKE ZGRADE

- 2.1.1. Muzejske zgrade će se redovito održavati a izložbene i radne prostorije redovito čistiti.
- 2.1.2. Redovito će se obavljati svi potrebni tehnički servisi prostora i opreme u muzejskim zgradama.
- 2.1.3. Osigurat će se nastavak nadzora svih muzejski prostora od strane čuvarske službe.
- 2.1.4. S obzirom na planirane građevinske radove na objektima arheološkog parka u 2022. g., provodit će se sve mjere zaštite arheološkog lokaliteta propisane posebnim uvjetima Ministarstva kulture RH – Konzervatorskog odjela Vukovar u sklopu izgradnje svih objekata Parka.

2.2. UREDI

- 2.2.1. Redovito će se održavati i obnavljati potrebna tehnička i informatička oprema. U planu je nabava novog fotoaparata, te po potrebi druge informatičke opreme.

3. REDOVITE MUZEJSKE DJELATNOSTI

3.1. MUZEJSKE ZBIRKE I STALNI POSTAV

- 3.1.1. U rujnu 2023. godine Muzej će nastaviti sustavna arheološka istraživanja eponimnog lokaliteta Vučedol otvaranjem novog iskopnog bloka, što će rezultirati formiranjem nove muzejske zbirke.

- 3.1.2. U 2023. godini pažnja će se nastavno usmjeriti na stručnu obradu i ekspertize arheološkog materijala prikupljenoga u sustavnim arheološkim istraživanjima, kao i na digitalizaciju muzejske građe putem 3D snimanja muzejskih predmeta.
- 3.1.3. Arheološki materijal će se stručno obrađivati i pripremiti za objavu, katalogizaciju i inventarizaciju.
- 3.1.4. Obavljat će se konzervatorsko-restauratorski radovi na arheološkome materijalu iz sustavnih arheoloških istraživanja, kao i na muzejskim predmetima - na keramičkim, ali i na koštanim i metalnim posebnim nalazima.
- 3.1.5. Arheološki materijal će se nacrtati i dokumentirati putem novo pribavljenog laserskog uređaja i prirediti za inventiranje u muzejske zbirke i objavu nalaza.
- 3.1.6. Sukladno ustanovljenim vrstama muzejske građe, dopunjavat će se formirane muzejske zbirke.
- 3.1.7. Digitalno će se obrađivati muzejski predmeti – lasersko crtanje, 3D, foto i video materijali.
- 3.1.8. Dokumentacija o muzejskim predmetima i aktivnostima Muzeja vodit će se u računalnoj bazi. U programu Galis vodi se inventarizacija muzejske građe i kompletna sekundarna dokumentacija – evidencija održanih radionica, izložbi i događanja.
- 3.1.9. Osigurat će se zaštita muzejske građe i dokumentacije koja će biti pohranjena u primjerenom opremi u depoima i uredu kustosa.

4. STRUČNI RAD

- 4.1.1. Stručni muzejski djelatnici nastaviti će surađivati sa srodnim muzejskim ustanovama, kao i sa znanstvenom zajednicom i obrazovnim sustavom na edukaciji i promicanju vrijednosti arheološke baštine.
- 4.1.2. Stručno će se pomagati kulturnim i obrazovnim ustanovama, udrugama i pojedincima.
- 4.1.3. Sudjelovat će se u radu stručnih skupova i seminara.
- 4.1.4. U 2023. g. pristupit će se stručnoj obradi arheološke građe i dokumentacije s arheoloških istraživanja u cilju pripreme novih izložbenih projekata kojim će biti prezentirani nalazi i otkrića iz istraživanje sonde V-12 / V-17 na Kukuruzištu Streim.
- 4.1.5. U suradnji s ostalih osam nacionalnih arheoloških muzeja započet će priprema zajedničkih istraživačkih i izložbenih projekata s jedinstvenom tematikom prezentiranom kroz razna arheološka razdoblja.
- 4.1.6. Muzej će izdavati tiskane i elektroničke publikacije vezane za izložbe, od kojih će dio biti prezentiran u AR tehnologiji, muzeologiju i edukaciju. Na taj način dodatno će se promovirati Vučedol kao mjesto s Oznakom europske baštine.
- 4.1.7. Muzej planira realizirati jednu izložbu iz fundusa koja će prezentirati grobne cjeline i nalaze iz sustavnih arheoloških istraživanja sonde V-12 / V-17 na Kukuruzištu Streim.

- 4.1.8. Planirano je otvaranje gostujućih izložbi i drugih aktivnosti suradničkih muzeja - Muzeja krapinskih neandertalaca, Hrvatskog školskog muzeja, Muzeja grada Zagreba i dr.
- 4.1.9. Razvijat će se stručni rad kroz eksperimentalnu arheologiju koja će se širiti na sve veći spektar polja interesa. Radionice, predavanja i stručni rad izvodit će se u suradnji s Centrom za eksperimentalnu arheologiju, studentima Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, sa Sveučilištem J. J. Strossmyera iz Osijeka, kao i s lokalnim obrtnicima koji će prezentirati stare zanate.
- 4.1.10. Nastavit će se rad na snimanju četvrtog dokumentarnog filma o vučedolskoj kulturi (planira se pet nastavaka serijala) i priprema animiranog filma za djecu.
- 4.1.11. Provodit će se pedagoško-andragoški rad u koji će se uključiti širok spektar korisnika; od djece vrtićkog uzrasta, preko učenika osnovnih i srednjih škola, studenata, do odraslih posjetitelja Muzeja. Muzej će u 2023. godini provesti nove teme radionica, a predviđa se da će, ukoliko epidemiološki uvjeti budu dopuštali, u njima sudjelovati oko 1000 djece, učenika i mladih.
- 4.1.12. Muzej će kao domaćin sudjelovati i u organizaciji Proljetne škole fizike koja će se svake godine održava na Vučedolu u polivalentnoj dvorani i Radionicama starih zanata.
- 4.1.13. U suradnji s novoosnovanim Astronomskim društvom Vukovar i Nigt Sky Školom astronomije, Muzej će osmisliti i provesti programe i prezentacije u cilju educiranja mladih o znanjima Vučedolaca o astronomiji čime će se kod mladih podignuti svijest o značaju znanosti i pripremiti ih na buduće sadržaje koji će se razvijati kroz planetarij na Vučedolu.
- 4.1.14. Muzej će se i u 2023. godini uključiti u obilježavanje Noći muzeja, Međunarodnog dana muzeja i Edukativne muzejske akcije kroz zadane teme koje su postavljene od strane Hrvatskog muzejskog društva i ICOM-a.
- 4.1.15. Muzej će i u 2023. godini organizirati Festival vučedolske kulture kojim svake godine popularizira vučedolske teme i privlači velik broj posjetitelja.
- 4.1.16. Kao partner River Jazz Festa Muzej će i 2023. sudjelovati u organizaciji glazbene večeri u kojoj se u izvrsnom ambijentu vanjskih muzejskih prostora domaćoj publici predstavljaju vrhunski jazz glazbenici.
- 4.1.17. Tijekom 2022. g. Muzej je u suradnji s Gradskim muzejom Vukovar i Državnim arhivom u Vukovaru organizirao dva Pub kviza za širu javnost koji su izuzetno dobro prihvaćeni, te će i u 2023. godini ovaj program biti dodatno razvijan i prilagođen za različite dobne skupine.
- 4.1.18. Muzej će se kao partner obrazovnim institucijama (osnovne i srednje škole s područja grada Vukovara, VEVU, FFZG, FFOS, EFOS, AUKOS i dr.) i strukovnim udrugama kandidirati na tekuće natječaje Ministarstava znanosti i obrazovanja, turizma i drugih tijela koja raspisuju natječaje kroz koje Muzej može ostvariti svoje programe.

4.1.19. Muzej će sudjelovati na godišnjoj skupštini MUIH-a kako bi nastavio komunikaciju i suradnju s muzejskim ustanovama istočne Hrvatske.

5. ZNANSTVENI RAD

5.1.1. Znanstveno će se obrađivati muzejska građa posebno kroz multimedijalne prezentacije te stručne i znanstvene publikacije i kataloge.

5.1.2. Sustavnim arheološkim istraživanjima prikupljena građa znanstveno će se obraditi i interpretirati.

5.1.3. Stručni djelatnici Muzeja sudjelovati će na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu.

5.1.4. Rezultati znanstvenog rada će se prezentirati na skupovima i u znanstvenoj literaturi.

6. REALIZACIJA ARHEOLOŠKOG PARKA VUČEDOL

6.1.1. Muzej kao nositelj strateškog projekta Vlade RH, će aktivno sudjelovati u realizaciji projekta Arheološki park Vučedol koordinirajući sve dionike.

6.1.2. Provodit će se svi potrebni koraci u provedbi svih segmenata unutar Projekta.

Muzej je dobitnik tri nagrade s polja muzeologije:

2016. Živa Award - nagrada za kreiranje novoga muzeja. Nagradu dodjeljuje Forum slavenskih kultura 2016. Godišnja nagrada Hrvatskog muzejskog društva za realiziran stalni izložbeni postav za 2015. g.

2018. Posebno priznanje Hrvatskog muzejskog društva za 2017. g. Mirni Šuljug i Mireli Hutinec za pedagoško-edukacijske programe Dječji vodič i Dnevnik malog arheologa

2018. Muzej je nominiran za European Museum of the Year Award (EMYA 2018.) za postignuća na polju podizanja kvalitete posjete u muzejima, predstavivši se na skupu Europskog muzejskog Foruma u Varšavi (Poljska)

Arhitekti Muzeja – Radionica arhitekture: prof. Goran Rako, Josip Sabolić, Iva Pejić i Mario Škarijot, te arhitektica stalnog postava, doc. Vanja Ilić – dobitnici su prestižnih arhitektonskih nagrada:

2013. II nagrada za objekt javne namjene / Internacionalna arhitektonska nagrada Bakua, Azerbajdžan

2015. Velika nagrada 50. zagrebačkog salona arhitekture

2015. Međunarodno priznanje / Piranski dnevni arhitekture 2015

2015. Najbolji objekt javne namjene od opeke u Hrvatskoj i Sloveniji / Wienerberger Brick Award 2015

2016. Nagrada Viktor Kovačić za najuspješniju arhitektonsku realizaciju u Hrvatskoj 2015. godine

- 2016. Nagrada Vladimir Nazor za arhitekturu iz 2015. godine
- 2016. Prva nagrada na East Centric Triennalu 2016 / Bukurešt, Rumunjska
- 2016. Nominacija za nagradu Mies van der Rohe, za najbolju europsku kuću 2015.-2016. godine

Turističke nagrade:

- 2016. Priznanje Hrvatske turističke zajednice kao finalist za godišnju nagradu u kategoriji Kulturna atrakcija 2016. godine (Dani hrvatskog turizma)
- 2017. EDEN – Europska destinacija izvrsnosti - nacionalni pobjednik 2016/2017. godine. Nagrađena je destinacija Vukovar – Vučedol – Ilok koja je i dio velikog projekta Vlade RH Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok – Vukovar – Vučedol
- 2017. Simply the best - nagradu za kreativnost, kvalitetu i originalnost edukativnih radionica koje posjet Muzeju čine atraktivnim i zanimljivim turističkim sadržajem. Nagradu dodjeljuje Udruga hrvatskih putničkih agencija i časopis Way to Croatia
- 2018. Inovacija godine – Godišnja nagrada Hrvatske turističke zajednice za 2018. godinu (Dani hrvatskog turizma)

Tijekom 2021. i 2022. g. Muzej vučedolske kulture, na prijedlog Ministarstva kulture i medija RH, Ministarstva vanjskih i europskih poslova i veleposlanstava RH u Kini i Egiptu, predstavio se kao jedan od značajnih europskih muzeja u kulturom projektu Delegacije EU u Pekingu i Kairu.

Na prijedlog Ministarstva kulture i medija RH Europskoj komisiji, Muzej vučedolske kulture dobio je 2022. g. Oznaku europske baštine (Europe Heritage Label) čime Muzej postao druga ustanova u Hrvatskoj, nakon Muzeja krapinskih neandertalaca, koja je stavljena na kartu baštinskih ustanova Europe.